

معاونت آموزشی دانشگاه
دانشکده پرستاری و مامایی

طرح درس جامع (روزانه)

عنوان درس: مشاوره و راهنمایی در مامایی و بهداشت باروری

اساتید درس: دکتر پوران اخوان اکبری

رشته و مقطع: کارشناسی ارشد مامایی

پیش نیاز درس: ندارد

تعداد و نوع واحد: ۰,۷۵ نظری ۰,۲۵ عملی

هدف کلی درس: آشنایی دانشجویان با مفاهیم و اصول مشاوره و راهنمایی و تشخیص چگونگی کاربرد اصول و تکنیک های آن در رابطه با مسائل و مشکلات آموزشی، بهداشتی و درمانی مراجعان و نقش ماما در در مشاوره و راهنمایی فرد و خانواده در زمینه مسائل آموزشی، بهداشتی، جنسی و ژنتیکی.

شرح درس: فراگیران ضمن آشنایی با مفاهیم و اصول مشاوره و راهنمایی در ارتباط با مسائل آموزشی بهداشتی و درمانی با هماهنگی با استاد مربوطه مهارت لازم را بکار خواهند برد.

الف: طرح دوره (Course plan) :
جلسات آموزشی نظری:

شماره جلسه	عنوان جلسه	ارائه؛ استاد
۱	معرفی درس - کلیات و اصول راهنمایی و مشاوره (تاریخچه و هدف مشاوره، راهنمایی و اجزاء و انواع آن، اهداف راهنمایی. تفاوت راهنمایی با مشاوره)	دکتر اخوان اکبری
۲	اصول و شیوه های مشاوره و فرآیند جلسات مشاوره (اصول و شیوه های مشاوره، شیوه های مشاوره، عوامل ایجاد کننده و موثر در ارتباط و شرایط محیط مشاوره)	دکتر اخوان اکبری
۳	فنون راهنمایی و مشاوره و صلاحیت های حرفه ای مشاور (ویژگی های مشاور، صلاحیت های حرفه ای، فرآیند جلسات مشاوره، فنون راهنمایی و مشاوره)	دکتر اخوان اکبری
۴	مشاوره سلامت و نقش ماما در مشاوره و راهنمایی از نظر آموزشی، بهداشتی و ژنتیکی،	دکتر اخوان اکبری
۵	مشاوره خانواده، مشاوره زناشویی	دکتر اخوان اکبری
۶	توجه ماما به مشکلات جسمی، روانی، اجتماعی، فرهنگی و رعایت موازین اخلاقی و شرعی خانواده در مشاوره های فردی	دکتر اخوان اکبری
۷	برگزاری جلسه مشاوره عملی به صورت بازی نقش در کلاس توسط دو دانشجو با موضوع انتخابی مشاوره ناباروری	دکتر اخوان اکبری
۸	برگزاری جلسه مشاوره عملی به صورت بازی نقش در کلاس توسط دو دانشجو با موضوع انتخابی مشاوره پزشکی قبل و هنگام ازدواج	دکتر اخوان اکبری
۹	برگزاری جلسه مشاوره عملی به صورت بازی نقش در کلاس توسط دو دانشجو با موضوع انتخابی مشاوره مشاوره پیشگیری از سقط و فرزندآوری	دکتر اخوان اکبری

دکتر اخوان اکبری	برگزاری جلسه مشاوره عملی به صورت بازی نقش در کلاس توسط دو دانشجو با موضوع انتخابی مشاوره سلامت جنسی	(۱۰)
	برگزاری جلسه مشاوره عملی به صورت بازی نقش در کلاس توسط دو دانشجو با موضوع انتخابی مشاوره سلامت یائسگی	(۱۱)
		(۱۲)
		(۱۳)
		(۱۴)
		(۱۵)
		(۱۶)
		(۱۷)

نحوه ارائه درس (Teaching Method): سخنرانی پرسش - پاسخ بحث گروهی آزمایشگاهی نمایشی حل مسأله

نحوه ارزشیابی: تکمیل (میان ترم) تکمیل (پایان ترم)

معیارهای ارزشیابی	درصد نمره	سهم نمره (از ۲۰ نمره)
حضور فعال و منظم در کلاس	۱۰	۲
فعالیت ها و تکلیف آموزشی	۲۵	۵
آزمون های کلاسی و میان ترم	۱۵	۳
امتحان پایان ترم	۵۰	۱۰
جمع کل	٪ ۱۰۰	۲۰

منابع: (پیشنهادی وزارت بهداشت- درمان و آموزش پزشکی)

- DL Medin, B.M.ROSS, A.B.Markman Cognitive psychology, Wiley, Last edition
- Sears R, Rudisill J, Mason-Sears C. Consultation Skills for Mental Health Professionals, Wiley, Last edition
- <https://www.uptodate.com/contents/the-preconception-office-visit>
- پویایی گروه و مشاوره گروهی، عبدالله شفیق آبادی ۱۳۹۹ نشر رشد.
- اصول و روش های راهنمایی و مشاوره، سید مهدی حسینی بیرجندی (۱۳۹۹). انتشارات رشد
- اصول و مبانی مشاوره، تالیف ساموئل تی گلادینگ. ترجمه مهدی گنجی نشر ساوالان ۱۴۰۰
- تکنیک های مشاوره، ۴۰ تکنیک ضروری. برادلی تی ارفورد ترجمه مهدی عبدلی
- ارتباطات آموزش بهداشت و مشاوره در بهداشت مادر و کودک و باروری (۱۳۹۸). تالیف زهره خلجی نیا، نگین سیاری. نشر حیدری. چاپ اول.
- مشاوره در مامایی (۱۳۹۸). کتایون وکیلان فریبا فرخی، مینا چیدری. چاپ اول
- اصول آموزش و مشاوره در تربیت جنسی کودکان و نوجوانان (۱۳۹۵). جوادنوری مژگان، نشر جامعه نگر.

ب: طرح درس (lesson plan) :

شماره جلسه : ۱		رشته و مقطع تحصیلی: کارشناسی ارشد مامایی نیمسال و سالتحصیلی: نیمسال اول ۱۴۰۳-۱۴۰۴		عنوان درسی: مشاوره و راهنمایی در مامایی و بهداشت باروری موضوع درس: کلیات راهنمایی و مشاوره تدوین: گروه مامایی / اخوان اکبری هدف کلی: دانشجو با تاریخچه، مفهوم، اصول و کلیات راهنمایی و مشاوره آشنا شود.				
شماره	زمان (دقیقه)	رسانه و وسیله	نحوه ارائه درس	مکان آموزش	سطح حیطه	حیطه یادگیری	هدف های رفتاری (دانشجو پس از پایان درس قادر خواهد بود):	ردیف
ارزشیابی اولیه	۹۰ دقیقه	وایت بُرد کامپیوتر ویدئو پروژکتور	سخنرانی بحث گروهی	کلاس مندرج در برنامه کلاسی	دانش	شناختی	مشاوره و راهنمایی را تعریف کند.	۱)
					دانش	شناختی	تاریخچه مشاوره و راهنمایی را بیان کند	۲)
					دانش	شناختی	ضرورت مشاوره و راهنمایی و تفاوت آن دو را بیان کند.	۳)
					درک و فهم	شناختی	اصول راهنمایی را توضیح دهد.	۴)
					درک و فهم	شناختی	انواع، اجزا و اهداف راهنمایی را توضیح دهد.	۵)
					دانش	شناختی	اهداف مشاوره را بیان نماید.	۶)

شماره جلسه : ۲		رشته و مقطع تحصیلی: کارشناسی ارشد مامایی نیمسال و سالتحصیلی: نیمسال اول ۱۴۰۳-۱۴۰۴		عنوان درسی: مشاوره و راهنمایی در مامایی و بهداشت باروری موضوع درس: اصول و شیوه های مشاوره و فرآیند جلسات مشاوره تدوین: گروه مامایی / اخوان اکبری				
هدف کلی: دانشجو باید با اصول و شیوه های مشاوره ، ویژگی های محیط مشاوره و فرآیند جلسات مشاوره آشنا شود.								
ردیف	هدفهای رفتاری (دانشجو پس از پایان درس قادر خواهد بود):	حیطه یادگیری	سطح حیطه	مکان آموزش	نحوه ارائه درس	رسانه و وسیله	زمان (دقیقه)	شیوه ارزشیابی و فعالیتهای تکمیلی
۱	ارتباط را تعریف نماید.	شناختی	دانش	کلاس مندرج در برنامه کلاسی	سخنرانی بحث گروهی	وایت بُرد کامپیوتر ویدئو پروژکتور	۹۰ دقیقه	ارزشیابی تکوینی، پرسش شفاهی
۲	عوامل ایجاد کننده و موثر در ارتباط را شرح دهد	شناختی	درک و فهم					
۳	اصول کلی مشاوره را شرح دهد.	شناختی	درک و فهم					
۴	شیوه های مشاوره را شرح دهد.	شناختی	درک و فهم					
۵	شرایط محیط مشاوره را ذکر کند.	شناختی	دانش					
۶	فرآیند جلسات مشاوره را توضیح دهد.	شناختی	درک و فهم					

شماره جلسه : ۳	رشته و مقطع تحصیلی: کارشناسی ارشد نیمسال و سالتحصیلی: نیمسال اول ۱۴۰۳-۱۴۰۴	عنوان درسی: مشاوره و راهنمایی در مامایی و بهداشت باروری موضوع درس: فنون راهنمایی و مشاوره و صلاحیت های حرفه ای مشاور تدوین: گروه مامایی/ اخوان اکبری
-------------------	---	--

هدف کلی: دانشجو باید با ویژگی ها و صلاحیت های حرفه ای مشاور ، فنون راهنمایی و مشاوره آشنا شود.

ردیف	هدف های رفتاری (دانشجو پس از پایان درس قادر خواهد بود):	حیطه یادگیری	سطح حیطه	مکان آموزش	نحوه ارائه درس	رسانه و وسیله	زمان (دقیقه)	شیوه ارزشیابی و فعالیت های تکمیلی
۱)	ویژگی های مشاور را نام ببرد.	شناختی	دانش	کلاس مندرج در برنامه کلاسی	سخنرانی بحث گروهی	وایت بُرد کامپیوتر ویدئو پروژکتور	۹۰ دقیقه	ارزشیابی تکوینی، پرسش شفاهی
۲)	صلاحیت های حرفه ای مشاور را لیست نماید.	شناختی	دانش					
۳)	موازین اخلاقی در فرآیند مشاوره را بیان کند.	شناختی	دانش					
۴)	فنون راهنمایی را توضیح دهد.	شناختی	درک و فهم					
۵)	فنون مشاوره را توضیح دهد.	شناختی	درک و فهم					

وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

شماره جلسه: ۴	رشته و مقطع تحصیلی: کارشناسی ارشد مامایی نیمسال و سالتحصیلی: نیمسال اول ۱۴۰۳-۱۴۰۴	عنوان درسی: مشاوره و راهنمایی در مامایی و بهداشت باروری موضوع درس: مشاوره سلامت و نقش ماما در مشاوره و راهنمایی تدوین: گروه مامایی/ اخوان اکبری
------------------	--	---

هدف کلی: دانشجو باید نقش ماما در مشاوره و راهنمایی از نظر آموزشی، بهداشتی و ژنتیکی، مشاوره آشنا شود.

ردیف	هدف های رفتاری (دانشجو پس از پایان درس قادر خواهد بود):	حیطه یادگیری	سطح حیطه	مکان آموزش	نحوه ارائه درس	رسانه و وسیله	زمان (دقیقه)	شیوه ارزشیابی و فعالیت های تکمیلی
۱	نقش ماما در راهنمایی و مشاوره را توضیح دهد.	شناختی	درک و فهم	کلاس مندرج در برنامه کلاسی	سخنرانی بحث گروهی	وایت بُرد کامپیوتر ویدئو پروژکتور	۹۰ دقیقه	ارزشیابی تکوینی، پرسش شفاهی
۲	مشاوره سلامت را توصیف نماید.	شناختی	دانش					
۳	موضوعات مهم مورد نیاز به مشاوره در مامایی را لیست کند.	شناختی	دانش					
۴	تفاوت مشاوره های سلامت با سایر مشاوره ها را بیان نماید.	شناختی	دانش					
۵	اصول مشاوره در گروه های سنی مختلف را بیان کند.	شناختی	دانش					

وزارت آموزش عالی و تحقیقات علمی

شماره جلسه : ۵	رشته و مقطع تحصیلی: کارشناسی ارشد مامایی نیمسال و سالتحصیلی: نیمسال اول ۱۴۰۳-۱۴۰۴	عنوان درسی: مشاوره و راهنمایی در مامایی و بهداشت باروری موضوع درس: مشاوره خانواده و زناشویی تدوین: گروه مامایی/ اخوان اکبری
-------------------	--	---

هدف کلی: دانشجو باید با اصول و فرآیند مشاوره خانواده و زناشویی آشنا شود.

ردیف	هدفهای رفتاری (دانشجو پس از پایان درس قادر خواهد بود):	حیطه یادگیری	سطح حیطه	مکان آموزش	نحوه ارائه درس	رسانه و وسیله	زمان (دقیقه)	شیوه ارزشیابی و فعالیتهای تکمیلی
۱)	مشاوره خانواده را تعریف کند.	شناختی	دانش	کلاس مندرج در برنامه کلاسی	سخنرانی بحث گروهی	وایت بُرد کامپیوتر ویدئو پروژکتور	۹۰ دقیقه	ارزشیابی تکوینی، پرسش شفاهی
۲)	اصول مشاوره خانواده با مراجعین را بیان کند.	شناختی	دانش					
۳)	فرآیند مشاوره خانواده را شرح دهد.	شناختی	درک و فهم					
۴)	مشاوره زناشویی را تعریف کند.	شناختی	دانش					
۵)	اصول مشاوره زناشویی را بیان کند.	شناختی	دانش					
۶)	فرآیند مشاوره زناشویی را توضیح دهد.	شناختی	درک و فهم					

شماره جلسه : ۶	رشته و مقطع تحصیلی: کارشناسی ارشد مامایی نیمسال و سالت تحصیلی: نیمسال اول ۱۴۰۳-۱۴۰۴	عنوان درسی: مشاوره و راهنمایی در مامایی و بهداشت باروری موضوع درس: ضروریات فرهنگی، اجتماعی و اخلاقی در مشاوره تدوین: گروه مامایی اخوان اکبری
-------------------	--	--

هدف کلی: دانشجو باید با ضروریات فردی، فرهنگی، اجتماعی و اخلاقی مورد نیاز به توجه ماما در مشاوره آشنا شود.

ردیف	هدفهای رفتاری (دانشجو پس از پایان درس قادر خواهد بود):	حیطه یادگیری	سطح حیطه	مکان آموزش	نحوه ارائه درس	رسانه و وسیله	زمان (دقیقه)	شیوه ارزشیابی و فعالیتهای تکمیلی
۱	اهمیت توجه به مشکلات جسمی در مشاوره را بیان نماید.	شناختی	دانش	کلاس مندرج در برنامه کلاسی	سخنرانی بحث گروهی	وایت بُرد کامپیوتر ویدئو پروژکتور	۹۰ دقیقه	ارزشیابی تکوینی، پرسش شفاهی
۲	مشکلات اجتماعی نیازمند مشاوره را بیان کند.	شناختی	دانش					
۳	مسایل فرهنگی مورد توجه در مشاوره را توصیف نماید.	شناختی	دانش					
۴	اهمیت مشاوره در مشکلات روانی و ضروریات آن را توضیح دهد.	شناختی	درک و فهم					
۵	موازین اخلاقی و شرعی مورد نیاز در مشاوره های فردی را بیان نماید.	شناختی	دانش					
۶	اهمیت رعایت موازین اخلاقی و شرعی خانواده را تشریح نماید.	شناختی	درک و فهم					

شماره جلسه: ۷	رشته و مقطع تحصیلی: کارشناسی ارشد مامایی نیمسال و سال تحصیلی: نیمسال اول ۱۴۰۳-۱۴۰۴		عنوان درسی: مشاوره و راهنمایی در مامایی و بهداشت باروری موضوع درس: مشاوره قبل و هنگام ازدواج تدوین: گروه مامایی / اخوان اکبری					
	هدف کلی: دانشجو بازی نقش با مراجع در زمینه آموزش هنگام ازدواج را با هم کلاسی خود در کلاس اجرا نماید.							
شیوه ارزشیابی و فعالیت‌های تکمیلی	زمان (دقیقه)	رسانه و وسیله	نحوه ارائه درس	مکان آموزش	سطح حیطه	حیطه یادگیری	هدف های رفتاری (دانشجو پس از پایان درس قادر خواهد بود):	ردیف
ارزشیابی براساس چک لیست و بازخورد دانشجویان	۹۰ دقیقه	وایت بُرد کامپیوتر ویدئو پروژکتور	بازی نقش	کلاس مندرج در برنامه کلاسی	اجرای مستقل	مهارتی- حرکتی	به مراجع خود (با مشارکت همکلاسی) در زمینه آموزش و مشاوره قبل ازدواج مشاوره عملی ارائه دهد.	(۱)

مش

با

عنوان درسی: مشاوره و راهنمایی در مامایی و بهداشت باروری موضوع درس: مشاوره ناباروری تدوین: گروه مامایی / اخوان اکبری		رشته و مقطع تحصیلی: کارشناسی ارشد مامایی نیمسال و سال تحصیلی: نیمسال اول ۱۴۰۳-۱۴۰۴						
شماره جلسه : ۸		هدف کلی: دانشجو بازی نقش با مراجع در زمینه مشاوره ناباروری را با هم کلاسی خود در کلاس اجرا نماید.						
ردیف	هدفهای رفتاری (دانشجو پس از پایان درس قادر خواهد بود):	حیطه یادگیری	سطح حیطه	مکان آموزش	نحوه ارائه درس	رسانه و وسیله	زمان (دقیقه)	شیوه ارزشیابی و فعالیت‌های تکمیلی
(۱)	به مراجع خود (با مشارکت همکلاسی) در زمینه ناباروری و راهکارهای پیشگیری از ناباروری و کاهش پیامدهای جسمی، عاطفی و روانشناختی ناباروری مشاوره عملی ارائه دهد.	مهارتی- حرکتی	اجرای مستقل	کلاس مندرج در برنامه کلاسی	بازی نقش	وایت بُرد کامپیوتر ویدئو پروژکتور	۹۰ دقیقه	ارزشیابی براساس چک لیست و بازخورد دانشجویان

شماره جلسه: ۹		رشته و مقطع تحصیلی: کارشناسی ارشد مامایی نیمسال و سالتحصیلی: نیمسال اول ۱۴۰۳-۱۴۰۴		عنوان درسی: مشاوره و راهنمایی در مامایی و بهداشت باروری موضوع درس: مشاوره پیشگیری از سقط و فرزندآوری تدوین: گروه مامایی / اخوان اکبری				
هدف کلی: دانشجو بازی نقش با مراجع در زمینه پیشگیری از سقط و فرزندآوری را با هم کلاسی خود در کلاس اجرا نماید.								
ردیف	هدفهای رفتاری (دانشجو پس از پایان درس قادر خواهد بود):	حیطه یادگیری	سطح حیطه	مکان آموزش	نحوه ارائه درس	رسانه و وسیله	زمان (دقیقه)	شیوه ارزشیابی و فعالیت‌های تکمیلی
۱)	به مراجع خود (با مشارکت همکلاسی) به در زمینه فرزندآوری مشاوره عملی ارائه دهد.	مهارتی- حرکتی	اجرای مستقل	کلاس مندرج در برنامه کلاسی	بازی نقش	وایت بُرد کامپیوتر ویدئو پروژکتور	۹۰ دقیقه	ارزشیابی براساس چک لیست و بازخورد دانشجویان

شماره جلسه : ۱۰	رشته و مقطع تحصیلی: کارشناسی ارشد مامایی نیمسال و سالتحصیلی: نیمسال اول ۱۴۰۳-۱۴۰۴		عنوان درسی: مشاوره و راهنمایی در مامایی و بهداشت باروری موضوع درس: مشاوره سلامت جنسی تدوین: گروه مامایی / اخوان اکبری					
	هدف کلی: دانشجو بازی نقش با مراجع در زمینه سلامت جنسی را با هم کلاسی خود در کلاس اجرا نماید.							
شیوه ارزشیابی و فعالیت‌های تکمیلی	زمان (دقیقه)	رسانه و وسیله	نحوه ارائه درس	مکان آموزش	سطح حیطه	حیطه یادگیری	هدف‌های رفتاری (دانشجو پس از پایان درس قادر خواهد بود):	ردیف
ارزشیابی براساس چک لیست و بازخورد دانشجویان	۹۰ دقیقه	وایت بُرد کامپیوتر ویدئو پروژکتور	بازی نقش	کلاس مندرج در برنامه کلاسی	اجرای مستقل	مهارتی- حرکتی	به مراجع خود(با مشارکت همکلاسی) به در زمینه سلامت جنسی مشاوره عملی ارائه دهد.	(۱)

شماره جلسه : ۱۱	رشته و مقطع تحصیلی: کارشناسی ارشد مامایی نیمسال و سالتحصیلی: نیمسال اول ۱۴۰۳-۱۴۰۴		عنوان درسی: مشاوره و راهنمایی در مامایی و بهداشت باروری موضوع درس: مشاوره سلامت یائسگی تدوین: گروه مامایی / اخوان اکبری					
	هدف کلی: دانشجو بازی نقش با مراجع در زمینه پیشگیری از سقط و فرزندآوری را با هم کلاسی خود در کلاس اجرا نماید.							
شیوه ارزشیابی و فعالیت‌های تکمیلی	زمان (دقیقه)	رسانه و وسیله	نحوه ارائه درس	مکان آموزش	سطح حیطه	حیطه یادگیری	هدف‌های رفتاری (دانشجو پس از پایان درس قادر خواهد بود):	ردیف
ارزشیابی براساس چک لیست و بازخورد دانشجویان	۹۰ دقیقه	وایت بُرد کامپیوتر ویدئو پروژکتور	بازی نقش	کلاس مندرج در برنامه کلاسی	اجرای مستقل	مهارتی- حرکتی	به مراجع خود (با مشارکت همکلاسی) به در زمینه سلامت یائسگی، کاهش عوارض آن و خودمراقبتی در یائسگی مشاوره عملی ارائه دهد.	(۱)